

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoCsp/35/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719200585
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2719200585.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov JUDr. Ľuboslavy Vankovej a Mgr. Jozefa Mačejca v právnej veci žalobkyne: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvale bytom C., o zaplatenie 6.479,01 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo 6. novembra 2019 č.k. 9Csp/80/2019-102, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni úrok vo výške 8,09 % ročne zo sumy 6.479,01 eur od 26. marca 2019 do zaplatenia, najdlhšie do 20. júna 2024, najviac do výšky 2.089,21 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zo dňa 6. novembra 2019 č.k. 9Csp/80/2019-102 výrokom I. uložil žalovaným 1. a 2. (pôvodne žalovaná 1/ D. B., nar. X. XXXXXXXX XXXX, bytom C. XXX a žalovaný 2/ A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom C. XXX) povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 6.521,51 eur spolu s úrokom vo výške 154,62 eur a s úrokom z omeškania vo výške 3,96 eur a vo výške 5 % ročne zo sumy 6.633,63 eur od 26. marca 2019 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach vo výške 150,- eur splatných vždy do posledného dňa v kalendárnom mesiaci počnúc od mesiaca nasledujúceho po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stáva zročným celý dlh; výrokom II. žalobu zamietol a výrokom III. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1. a 2. v plnom rozsahu. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne ustanovením § 1, 2 z. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 517 ods. 2 a § 565 z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Vecne súd prvej inštancie dôvodil, že z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu mal za preukázané, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 632217 uzatvorená medzi stranami sporu 28. júna 2016 je zmluvou spotrebiteľskou, a z povahy spotrebiteľských zmlúv vyplýva, že nesmú obsahovať neprímerané podmienky, t.j. ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Po preskúmaní zmluvy dospel k záveru, že obsahuje všetky podstatné náležitosti a na jej základe plnil právny predchodca žalobkyne a poskytol žalovaným 1. a 2. úver vo výške 8.500,- eur. Žalovaní si svoje povinnosti neplnili, úver neplatili riadne a včas a preto ich žalobkyňa dôvodne vyzvala na uhradenie nedoplatku s upozornením, že ak nedoplatok neuhradia, bude žiadať zaplatenie celej pohľadávky. Súd prvej inštancie vyvodil, že žalobkyňa si uplatnila právo na zosplatenie dlhu v súlade so zákonom a vzhľadom na to súd uložil žalovaným 1. a 2. povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu istiny úveru vo výške 6.479,01 eur, zmluvné úroky do zosplatenia

úveru vo výške 154,62 eur a úroky z omeškania do zosplatnenia úveru vo výške 3,96 eur, dlžné poplatky za poistenie vo výške 42,50 eur a nepriznal žalobkyni nárok na zaplatenie poplatkov v sume 90,- eur, nakoľko tento nárok si žalobkyňa neuplatnila. Žalobcovi priznal aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 26. marca 2019, teda odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru až do zaplatenia. Dôvodil, že v súlade s § 232 ods. 4 z. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) uložil žalovaným 1. a 2. povinnosť zaplatiť priznanú sumu v mesačných splátkach po 150,- eur. V časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 8,09% ročne zo sumy istiny 6.479,01 eur od 26. marca 2019 do zaplatenia žalobu zamietol z dôvodu, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu ako to vyplýva z konštantnej judikatúry vyšších súdov. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 4 Obo 143/1998, ako aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. septembra 2012, v zmysle ktorých dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, pričom od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Dodal, že niet zákonného pravidla, podľa ktorého by mal dlžník povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru úroky popri úrokoch z omeškania. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a žalobcovi priznal ich plnú náhradu voči žalovaným 1. a 2., keďže pre pomerné rozdelenie trov je rozhodujúci je pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva, pokiaľ v žalobe nie je vyčíslené.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa a to voči výroku I. výlučne v časti, v ktorej súd prvej inštancie alternoval zákonnú paričnú lehotu a voči výroku II. zamietajúcej žalobu v prevyšujúcej zvyšnej časti. Dodala, že alternáciu paričnej lehoty prvostupňový súd v rozhodnutí neodôvodnil. K nároku veriteľa na zmluvný obchodný úrok až do vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov uviedla, že podľa § 497 z. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“) dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky a v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške a v zmysle § 503 ods. 3 úrok je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Poukázala na komentár IURA EDITION k príslušným ustanoveniam Obchodného zákonníka: „Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné“. „Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky a v oboch prípadoch ak dlžník nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozličné inštitúty, ktoré sa odlišujú, tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok na úrok z úveru a aj na úrok z omeškania.“ Poukázala i na znenie ustanovenia § 16 ods. 1 a § 13 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch. Dodala, že ak zákon o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Dôvodila, že úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Poukázala na dôvodovú správu k zákonu č. 106/2014 Z. z., ktorým sa mal meniť a dopĺňať Občiansky zákonník, kde v § 353 ods. 9 sa na konci mala pripájať veta: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“. Táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a neexistuje žiadna iná zákonná novelizácia, ktorá by odopierala veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu. Poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo 113/2018 z 30. júla 2019, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/22/2018 z 29. januára 2019, sp. zn. 14Co/29/2018 z 15. januára 2019 a sp. zn. 25Co/71/2018 z 31. januára 2019, z ktorých vyplýva, že využitím právneho inštitútu, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa ako vyplýva z § 506 Obchodného zákonníka, sa nemôže veriteľ ocitnúť v horšom právnom postavení, než v akom bol pred odstúpením od zmluvy. Naopak, porušenie povinnosti dlžníka z úverovej zmluvy ho pri závere súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku dostáva do výhodnejšieho postavenia, akceptácia takéhoto záveru by mohla byť nesprávnym návodom pre dlžníkov zlepšiť si porušovaním povinností svoje postavenie v úverovom vzťahu. Poukázala i na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/23/2017-92 z 29. novembra 2017, sp. zn. 43Co/7/2018 z 31. mája 2018, sp. zn. 43Co/29/2018 zo 16. augusta 2018, sp. zn. 43Co/37/2018 z 20. decembra 2018 a sp. zn. 43Co/21/2018 z 27. septembra 2018, z ktorých zhodne vyplýva, že dlžník je povinný zaplatiť úroky za dobu od

poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluvne zaviazal. Ďalej poukázala na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre i na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014 z 21. augusta 2014 z ktorých vyplýva, že zákonné úroky z omeškania nenahradzujú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dojednali. Vyjadrila sa osobitne k interpretácii uznesenia Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 476/2012-14 z 18. septembra 2017 majúca za to, že ústavný súd sa v danom prípade nevyjadril k meritu dovolania. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel žalobe žalobkyne v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

4. Krajský súd v Trnave rozhodujúc o podanom odvolaní žalobkyne rozsudkom č. k. 26CoCsp/13/2020-132 zo dňa 27. mája 2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil a v napadnutej časti paričnej lehoty zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania.

5. Následne súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 9Csp/80/2019-150 zo dňa 21. septembra 2020 rozhodol v odvolacím súdom zrušenej časti týkajúcej sa určenia paričnej lehoty tak, že žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu priznanú výrokom I. rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 9Csp/80/2019-102 zo 6. novembra 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 26CoCsp/13/2020-132 zo dňa 27. mája 2020. Žalobkyni priznal tiež nárok na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania voči žalovaným v 1. a 2. rade.

6. Proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 26CoCsp/13/2020-132 zo dňa 27. mája 2020 podala dovolanie žalobkyňa a to v časti, v ktorej došlo k potvrdeniu rozsudku čiastočne zamietajúceho žalobu o zmluvné úroky po zosplatnení úveru. Prípustnosť dovolania podľa nej vyplýva z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. Mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to: "či v prípade spotrebiteľského úveru má veriteľ nárok na zaplatenie (zmluvného) úroku od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení úveru". Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keď súd v danej veci aplikoval nesprávny právny predpis, resp. právne predpisy nesprávne interpretoval. Podľa žalobkyne nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení, poukazujúc na ustanovenia § 497 a § 506 Obchodného zákonníka.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením sp. zn. 6Cdo/2/2021 zo dňa 30. júna 2022 dovolacie konanie vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou v 1. rade zastavil z dôvodu, že na majetok žalovanej v 1. rade bol vyhlásený konkurz a boli splnené podmienky na zastavenie konania voči nej. Rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 26CoCsp/13/2020-132 zo dňa 27. mája 2020 v dovolaní napadnutom potvrdzujúcim výroku vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným v 2. rade zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie. Dovolanie žalobkyne považoval za prípustné a dôvodné a poukázal na svoje rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16. júna 2020 (R 5/2021) ako aj na ďalšie svoje rozhodnutia v podobných veciach, podľa ktorých v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom, stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím

ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť (§ 388 Civilného sporového poriadku).

9. Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Skalica pod spisovou značkou 9Csp/80/2019 bola žaloba o zaplatenie 6.479,01 eur s príslušenstvom titulom nároku žalobkyne na vrátenie nesplateného úveru s príslušenstvom poskytnutého žalobkyňou pôvodne žalovaným v 1. a 2. rade na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 632217 uzavretej dňa 28. júna 2016. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňi sumu 6.521,51 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 154,62 eur a úrokom z omeškania vo výške 3,96 eur, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 6.633,63 eur od 26. marca 2019 do zaplatenia, to všetko v mesačných splátkach po 150 eur, splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stáva zročným celý dlh, a vo zvyšku žalobu zamietol.

10. S prihliadnutím na obsah podaného odvolania, ako aj následných rozhodnutí odvolacieho a prvoinštančného súdu a následného dovolania a rozhodnutia dovolacieho súdu predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu je posúdiť, či súd prvej inštancie vec správne právne posúdil v zamietajúcej časti, teda či žalobkyňa má po vyhlásenej predčasnej splatnosti predmetného úveru súčasne s úrokmi z omeškania nárok aj na zmluvné úroky až do úplného splatenia úveru.

11. K právnomu posúdeniu veci namietanom v odvolaní žalobkyne odvolací súd uvádza, že právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval.

12. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi žalobkyňou a žalovanou ako vzťah spotrebiteľský. V konaní bolo nesporné, že zmluvný vzťah medzi stranami konania, založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere napĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy.

13. V zmysle odvolacej námietky žalobkyne základnou spornou otázkou bolo, či veriteľka v úverovom vzťahu s dlžníčkou má nárok na bežný zmluvný úrok z úveru aj po zosplatnení úveru a dokedy jej zostáva takýto nárok zachovaný. Súd prvej inštancie nesprávne založil svoje rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti žaloby na právnom závere, že žalobkyňi prislúcha právo na zaplatenie bežného zmluvného úroku z úveru len do jeho splatnosti v dôsledku mimoriadneho zosplatnenia úveru jednostranným právnym úkonom veriteľky.

14. Na obranu nesprávneho názoru súdu prvej inštancie je nutné uviesť, že rozhodovacia prax súdov bola nesúladná v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru. Kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení spotrebiteľskej úverovej zmluvy, bola opakovane predmetom odbornej diskusie, keďže jednoznačné legislatívne riešenie absentovalo. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí zo 16. júna 2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020 (R 5/2021) zaujal názor a poukázal na skutočnosť, že pri spotrebiteľských úveroch je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho

zákonníka, či zákona o spotřebitelských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Veriteľ však peňažné prostriedky nemá, ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Závazok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá, ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16. júna 2020 argumentoval aj tým, že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny (pozn. odvolacieho súdu - ak k nemu dôjde až po dohodnutej dobe trvania úverovej zmluvy). Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť dlžník – spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu dojednanie, ktorým sa dlžník – spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa – dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda. Jeho právo zostáva zachované, po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 vyplýva teda záver, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

16. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd v zmysle § 388 Civilného sporového poriadku rozhodnutie súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti nároku žalobkyne na uplatnený bežný úrok z úveru zmenil, uložením povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni úrok vo výške 8,09 % p. a. zo sumy 6.479,01 eur od 26. marca 2019 (deň nasledujúci po zosplatnení úveru žalobkyňou) do zaplatenia – najdlhšie však do termínu splatnosti úveru 20. júna 2024, najviac však vo výške 2.089,21 eur. V konaní bolo nesporným, že podľa úverovej zmluvy bol žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni bežný úrok v celkovej výške 3.101,60 eur (rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 8.500 eur a sumou 11.601,60 eur, teda celkovou čiastkou, ktorú mal žalovaný zaplatiť podľa úverovej zmluvy), z ktorej sumy úrokov žalovaný už žalobkyni reálne zaplatil sumu 1.012,39 eur (podľa žalobcom predloženého Prehľadu splácania – do predčasného zosplatnenia na č. l. 74). Žalobkyni totiž náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí tzn. do zaplatenia, najneskôr však do konečnej splatnosti úveru – 20. júna 2024 (doba trvania zmluvy, ktorá bola dohodnutá pri jej vzniku a ohraničená konečnou splatnosťou úveru).

17. Vzhľadom na vyššie uvedené potom odvolací súd podľa § 388 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku II. zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni úrok vo výške 8,09 % ročne zo sumy 6.479,01 eur od 26. marca 2019 do zaplatenia – najdlhšie do 20. júna 2024, najviac však do výšky 2.089,21 eur.

18. Podľa § 396 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

19. Podľa § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacom súde.

20. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa jej pomeru úspechu vo veci.

21. Podľa § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. V celom konaní bola žalobkyňa úspešná v plnom rozsahu, nakoľko jej žalobe bolo vyhovené v plnom rozsahu. O trovách prvoinstančného a sčasti aj odvolacieho konania rozhodol súd prvej inštancie v rozsudku č. k. 9Csp/80/2019-150 zo dňa 21. septembra 2020 avšak vzhľadom na podané dovolanie a úspech žalobkyne v dovolacom a následne aj v tomto odvolacom konaní bolo potrebné rozhodnúť ešte o trovách odvolacieho aj dovolacieho konania. Preto odvolací súd rozhodol o trovách konania tak, ako je to uvedené vo výroku II. tohto rozsudku. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).